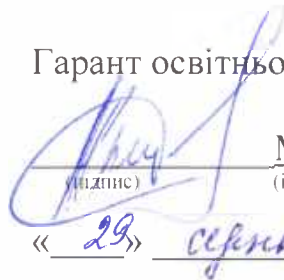

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Михайло Фіалка
(ім'я та прізвище)

« 29 » серпня 2025 р.

**СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ»
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: К Безпека та оборона

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: К9 Правоохоронна діяльність

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Правоохоронна діяльність

(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: *перший (бакалаврський)*

Силабус введено в дію з 01.09.2025 року

Харків – 2025 р.

Розробник:

доцент закладу вищої освіти кафедри права,
кандидат юридичних наук, доцент

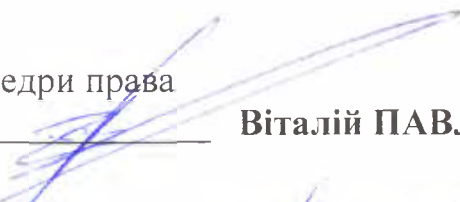
Наталія ФЕДОСЕНКО

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри права гуманітарно-правового факультету

Протокол № 1 від « 25 » 08 2025 р.

Завідувачка кафедри:

професор закладу вищої освіти кафедри права
доктор юридичних наук, професор

Віталій ПАВЛИКІВСЬКИЙ

Погоджено з представником здобувачів освіти:

1. Загальна інформація про викладача

Федосенко Наталія Анатоліївна доцент закладу вищої освіти кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент. Викладає наступні дисципліни: «Цивільне право (особлива частина)», «Цивільний процес», «Основи цивільного права та цивільного процесу» «Відшкодування шкоди на авіаційному транспорті», «Повітряне право», «Актуальні питання міжнародного повітряного права».

Напрямок наукових досліджень становлять: проблеми правового регулювання у сфері цивільних відносин, зокрема зобов'язального права, проблеми вдосконалення нормативного регулювання договірних правовідносин, правового статусу суб'єктів зобов'язального права, спірні питання виконання зобов'язань, питання удосконалення цивільного судочинства, правова регламентація договірних конструкцій в авіаційній галузі та відшкодування шкоди на авіаційному транспорті.

Контактна інформація:

Ел. пошта: n.fedosenko@khai.edu

Тел.: +38(063) 242-33-38

<https://khai.edu.ua/education/spivrobitniki/fedosenko-nataliya-anatoliivna/>

<https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0002-6615-3937>

Сторінка дисципліни в системі Mentor:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=6006>

Робоче місце : корпус К-2, ауд. 205

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 2.

Обсяг дисципліни: 7,5 кредитів ЄКТС/225 годин, у тому числі аудиторних – 72 год. (денна) 12 год (заочн.), самостійної роботи здобувачів – 153 год.(денна), 213 год. (заочн.).

Форма здобуття освіти – денна/заочна

Дисципліна - обов'язкова

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття

Види контролю – модульний контроль, іспит (денна); контрольна робота, іспит (заочна)

Мова викладання – українська

Пререквізити – «Теорія держави та права», «Організація судових та правоохоронних органів», «Філософія права», «Конституційне право».

Кореквізити – «Кримінальне право», «Адміністративне право та процес», «Правові та організаційні основи доступу до інформації обмеженого доступу», «Юридичне документознавство».

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: вивчення студентами інститутів цивільного права та цивільного процесуального права, формування знань про розгляд судами справ в порядку цивільного судочинства, реалізацію права на справедливий суд в контексті цивільної юрисдикції, особливості позовного та інших видів проваджень; формування майбутніх високо професіональних фахівців, досягнення всебічного глибокого розуміння здобувачами вищої освіти природи і суті цивільно-процесуальних відносин, підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих спеціалістів із всебічним знанням цивільного права та цивільного процесу.

Завдання: є глибоке засвоєння теоретичного матеріалу на заняттях згідно тематичного плану. Особлива увага приділяється засвоєнню здобувачами вищої освіти інститутів цивільного права та процедур, спрямованих на найбільш швидкий та ефективний судовий захист прав, свобод та інтересів учасників цивільного процесу, передбачені ЦК та ЦПК України, підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих фахівців- правознавців. Засвоєння цивільного та цивільно-процесуального права базується на таких видах навчальних занять, як лекції, семінарські/практичні заняття, індивідуальне заняття та дискусії з актуальних проблем цивільного та цивільного процесу.

Компетентності, які набуваються:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати:**

- зазначені у програмі і рекомендовані викладачем нормативні акти, що регулюють цивільні правовідносини та цивільні процесуальні правовідносини, галузеву юридичну літературу, досконало вивчити відповідно до програми основні категорії та інститути цивільного права та цивільного процесуального права, теоретичні проблеми і перспективи науки цивільного процесу в Україні;

уміти:

- тлумачити та застосовувати норми Цивільного кодексу України та Цивільного процесуального кодексу України та інших нормативно-правових актів, порівнювати їх із сучасною правовою системою цивільного судочинства окремих іноземних держав, аналізувати судову практику з метою прийняття обґрунтованих рішень у спірних правовідносинах, складати процесуальні документи з цивільних добирати літературу з цивільного права, складати конспекти і тези виступів, опрацьовувати правову інформацію;
- логічно, послідовно, з виокремленням головного, доказово викладати правничий матеріал із застосуванням знань з різних джерел і галузей права;
- користуватися правовою термінологією щодо цивільного законодавства;
- застосовувати правові знання з цивільного права для оцінювання юридичних фактів, обґрунтовувати їх правову оцінку;
- обґрунтовано вирішувати питання реалізації норм цивільного права на практиці;

- керуватись у практичній діяльності та в поведінці правовими знаннями і переконаннями, брати участь у правовому вихованні населення.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК).

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК).

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Очікувані результати навчання:

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення цивільного права

ТЕМА № 1. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ. ПІДСТАВИ ВИНИКНЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ОБОВ'ЯЗКІВ. ЗДІЙСНЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ВИКОНАННЯ ОБОВ'ЯЗКІВ

Стисла анотація до теми: Поняття цивільного права та цивільного законодавства. Цивільні правовідносини. Цивільне право як галузь права. Система цивільного права. Загальні засади (принципи) цивільного права та законодавства. Акти цивільного законодавства України. Дія актів цивільного законодавства у часі. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків. Здійснення цивільних прав та межі здійснення цивільних прав. Виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів

ТЕМА 2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ФІЗИЧНУ ОСОБУ

Стисла анотація до теми: Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи. Цивільна дієздатність фізичної особи. Часткова цивільна дієздатність. Неповна цивільна дієздатність. Повна цивільна дієздатність. Надання повної цивільної дієздатності. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Правові наслідки обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою, правові наслідки. Оголошення фізичної особи померлою, правові наслідки. Акти цивільного стану, поняття та їх види. Реєстрація актів цивільного стану. Опіка та піклування.

ТЕМА 3. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЮРИДИЧНУ ОСОБУ

Стисла анотація до теми: Поняття юридичної особи та їх види. Організаційно-правові форми юридичних осіб. Підприємницькі товариства. Поняття та види господарських товариств, їх особливості (ТОВ, ТДВ, АТ). Непідприємницькі товариства. Створення юридичної особи. Державна реєстрація юридичної особи. Цивільна правоздатність юридичної особи. Цивільна дієздатність юридичної особи. Відповідальність юридичних осіб. Управління товариством. Загальні збори учасників товариства. Виконавчий орган товариства. Філії та представництва юридичної особи.

ТЕМА 4. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ

Стисла анотація до теми: Поняття об'єктів цивільних прав. Оборотоzdатність об'єктів цивільних прав. Види об'єктів цивільних прав: речі як об'єкти цивільних прав, нерухомі та рухомі речі, подільні та неподільні речі. Речі, визначені індивідуальними або родовими ознаками. Споживні та неспоживні речі. Головні речі та їх приналежності. Складові частини речі. Складні речі. Продукція, плоди і доходи. Тварини. Майно. Підприємство як єдиний майновий комплекс. Гроші (грошові кошти). Валютні цінності. Нематеріальні блага.

ТЕМА 5. ПРАВОЧИНИ. ПРЕДСТАВНИЦТВО

Стисла анотація до теми: Поняття та види правочинів. Форма правочину (усна, письмова, нотаріальне посвідчення, державна реєстрація). Недійсність правочину. Правові наслідки недійсності правочину. Судовий порядок визнання правочинів недійсними. Правові наслідки недодержання форми правочину. Правові наслідки вчинення правочину особою за межами цивільної дієздатності (малолітньою, неповнолітньою, особою дієздатність якої обмежена, недієздатною особою). Правові наслідки вчинення правочину, який порушує публічний порядок. Правочини вчинені під впливом помилки, тяжкої обставини, під впливом обману, під впливом насильства, у результаті зловмисної домовленості представника однієї сторони з другою стороною. Правові наслідки фіктивного правочину та удаваного правочину. Поняття, підстави та види представництва. Довіреність.

ТЕМА 6. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

Стисла анотація до теми: Поняття особистих немайнових прав. Зміст особистого немайнового права. Види особистих немайнових прав. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. Здійснення особистих немайнових прав. Захист особистих немайнових прав. Обмеження особистих немайнових прав.

ТЕМА 7. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРАВО ВЛАСНОСТІ

Стисла анотація до теми: Поняття та зміст права власності, межі його здійснення. Суб'єкти права власності. Об'єкти. Поняття майнових прав. Поняття і визначення нерухомого майна. Набуття права власності. Припинення права власності. Право спільної власності. Захист права власності. Емфітевзис і суперфіцій.

ТЕМА 8. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ДОГОВОРУ

Стисла анотація до теми: Поняття зобов'язання та його сторони. Заміна сторін у зобов'язанні. Загальні умови виконання зобов'язання. Забезпечення виконання зобов'язання. Припинення зобов'язання. Правові наслідки порушення зобов'язання.

Поняття та види договору. Укладення договору та його істотні умови. Підстави для зміни або розірвання договору.

ТЕМА 9. ДОГОВОРИ З ПЕРЕДАЧІ МАЙНА У ВЛАСНІСТЬ ТА КОРИСТУВАННЯ

Стисла анотація до теми: Договір купівлі-продажу та його види. Характеристика договору купівлі-продажу. Характеристика договору поставки. Характеристика договору дарування. Характеристика договору довічного утримання. Договір найму та види договору найму.

ТЕМА 10. ДОГОВОРИ ПРО НАДАННЯ ПОСЛУГ ТА ДОГОВОРИ НА ВИКОНАННЯ РОБІТ (ПІДРЯД).

Стисла анотація до теми: Договір про надання послуг, поняття та характеристика. Суб'єкти договору про надання послуг. Істотні умови договору про надання послуг (предмет, строки, оплата). Поняття та загальна характеристика договору перевезення та його види. Поняття та загальна характеристика договору страхування. Поняття та загальна характеристика договору зберігання та його види. Поняття та загальна характеристика договору доручення. Поняття договору на виконання робіт (підряду) та його види. Договір побутового підряду. Договір будівельного підряду.

ТЕМА 11 . ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ

Стисла анотація до теми: Загальні положення про відшкодування майнової шкоди. Підстави відповідальності за завдану моральну шкоду. Спеціальні підстави для відшкодування шкоди.

ТЕМА 12. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО СПАДКУВАННЯ

Стисла анотація до теми: Поняття спадкування та види спадкування. Відкриття спадщини та місце відкриття спадщини. Склад спадщини. Усунення від права на спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Здійснення права на спадкування. Оформлення права на спадщину.

МОДУЛЬ № 2 Загальні положення цивільного процесу

ТЕМА 13. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ І ПРИНЦИПИ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.

Стисла анотація до теми: Поняття цивільного процесу. Законодавство про цивільне судочинство. Справи, що відносяться до юрисдикції загальних судів. Принципи

цивільного судочинства. Види проваджень у цивільному судочинстві. Стадії цивільного процесу. Мова цивільного судочинства.

ТЕМА 14. УЧАСНИКИ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Стисла анотація до теми: Склад учасників цивільної справи. Права та обов'язки учасників справи. Зловживання процесуальними правами. Сторони в цивільному процесі, їх права та обов'язки. Залучення до участі у справі співвідповідача. Заміна неналежного відповідача. Процесуальне правонаступництво. Треті особи у цивільному процесі. Участь у справі представника. Інші учасники цивільного процесу.

ТЕМА 15. ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Стисла анотація до теми: Поняття доказування у цивільному процесі. Судові докази та їх класифікація. Належність, допустимість, достатність та достовірність доказів. Предмет доказування. Підстави звільнення від доказування. Подання доказів. Забезпечення доказів при розгляді цивільних справ. Показання свідків. Імунітет свідка. Висновок експерта. Висновок експерта в галузі права у цивільному процесі. Письмові та речові докази. Електронні докази в цивільному процесі.

ТЕМА 16. ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТРОКИ. СУДОВІ ВИКЛИКИ. СУДОВІ ВИТРАТИ

Стисла анотація до теми: Процесуальні строки. Поняття, види та порядок обчислення процесуальних строків. Початок перебігу процесуальних строків. Закінчення процесуальних строків. Зупинення процесуальних строків. Наслідки пропущення процесуальних строків. Поновлення та продовження процесуальних строків. Затягування цивільного процесу: сутність, правові наслідки та способи запобігання. Судові виклики. Судові витрати.

ТЕМА 17. ПОЗОВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ.

Стисла анотація до теми: Поняття позовного провадження та його особливості. Позовна заява та вимоги до неї. Елементи позову. Види позовів у цивільному судочинстві. Пред'явлення позову. Відкриття провадження у справі. Сторони позовного провадження, їх процесуальні права та обов'язки. Відмова позивача від позову. Мирова угода. Врегулювання спору за участю судді.

ТЕМА 18. РОЗГЛЯД СПРАВИ ПО СУТІ В МЕЖАХ ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.

Стисла анотація до теми: Загальні положення та завдання розгляду справи по суті. Відкриття розгляду справи по суті. З'ясування обставин справи та дослідження

доказів. Судові дебати та ухвалення рішення. Фіксування судового процесу. Зупинення і закриття провадження у справі. Залишення позову без розгляду. Судові рішення. Розгляд справ у порядку спрощеного провадження. Заочний розгляд справи.

ТЕМА 19. НАКАЗНЕ ПРОВАДЖЕННЯ.

Стисла анотація до теми: Поняття та особливості наказного провадження. Вимоги за якими може бути виданий судовий наказ. Підсудність. Форма і зміст заяви про видачу судового наказу. Підстави для відмови у прийнятті заяви про видачу судового наказу чи її повернення. Судовий збір за подання заяви про видачу судового наказу. Підстави для відмови у прийнятті заяви про видачу судового наказу. Наслідки повернення заяви або відмови в її прийнятті. Порядок розгляду заяв про видачу судового наказу. Зміст судового наказу. Форма і зміст заяви про скасування судового наказу та строки її подання. Розгляд заяви про скасування судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачеві. Скасування судового наказу. Заява про скасування судового наказу, її форма та зміст, строки подання. Розгляд заяви про скасування судового наказу.

ТЕМА 20. ОКРЕМЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Стисла анотація до теми: Загальне положення про окреме провадження. Справи про встановлення фактів, що мають юридичне значення. Особливості справ окремого провадження. Учасники окремого провадження. Форма і зміст заяви, яка подається в порядку окремого провадження. Порядок розгляду справ окремого провадження. Порядок оскарження рішення суду у справах окремого провадження. Судовий розгляд певних видів справ окремого провадження.

ТЕМА 21. АПЕЛЯЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Стисла анотація до теми: Право на апеляційне оскарження судових рішень та порядок його реалізації. Відкриття апеляційного провадження. Відмова у відкритті апеляційного провадження. Підготовка розгляду справи судом апеляційної інстанції. Порядок розгляду справи апеляційним судом. Постанова суду апеляційної інстанції. Повноваження суду апеляційної інстанції.

ТЕМА 22. КАСАЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Стислий анотація до теми: Суд касаційної інстанції. Повноваження суду касаційної інстанції. Право касаційного оскарження. Підстави касаційного оскарження. Рішення та ухвали які не підлягають касаційному оскарженню. Строк на касаційне оскарження. Порядок подання касаційної скарги. Форма і зміст касаційної скарги. Залишення касаційної скарги без руху, повернення касаційної скарги. Відкриття касаційного провадження у справі. Відзив на касаційну скаргу. Закриття касаційного провадження. Приєднання до касаційної скарги. Доповнення, зміна або відкликання касаційної скарги або відмова від неї. Строки розгляду касаційної скарги.

ТЕМА 23. ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ

Стисла анотація до теми: Загальна характеристика виконавчого провадження. Порядок та умови здійснення виконавчого провадження. Поворот виконання судових рішень. Судовий контроль за виконанням судових рішень.

ТЕМА 24. ЦИВІЛЬНЕ СУДОЧИНСТВО ТА МЕДІАЦІЯ

Стисла анотація до теми: Поняття медіації та передумови її виникнення. Закон України «Про медіацію». Принципи медіації. Вимоги до медіатора, його права та обов'язки. Права та обов'язки сторін медіації.

5. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено

6. Методи навчання

Лекції, практичні заняття

7. Методи контролю

Модульний контроль, іспит (денна), контрольна робота, іспит (заочна)

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0...1	5	0...5
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...4	4	0...16
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0...1	11	0...11
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...4	8	0...32
Модульний контроль	0...26	1	0...26
Усього за семестр			0...100

Білет для іспиту складається з 3 теоретичних питань і 1 практичного завдання (30 б+30 б+10 б+30 б)=100 балів...

Під час складання семестрового *іспиту* здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів);

- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку (20 балів);

- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);

- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);

- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів);

- участь та отримання рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів);

- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);

- проведення правоосвітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів);

- написання реферату /презентації, доповіді (5 балів);

- участь у не менше заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);

- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Семестровий контроль (іспит/залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту/заліку. Під час складання семестрового іспиту/заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з тестового завдання (10 балів), двох теоретичних питань (60 балів) і одного практичного (30 балів)

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Дотримання вимог академічної доброчесності студентами під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни студенти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених «Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються «Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій;
2. Навчально-методичний забезпечення дисципліни (НМКД);
3. Матеріали для самостійної роботи студентів;
4. Інтернет-сторінки міжнародних та регіональних органів.

11. Рекомендована література

Список рекомендованої літератури з цивільного права:

Нормативно-правові акти України:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. – Ст. 141. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/ laws/show/254к/96-вр#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text)
2. Цивільний кодекс України. Прийнятий 16 січня 2004р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №40-44. - С. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
3. Житловий кодекс Української РСР: Закон України від 30.06.1983р. *Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів* № 17032/2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10#Text>
4. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001р. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. №3-4. Ст. 27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
5. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002р. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. №21-22. - Ст. 135. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
6. Цивільне право України: навч. посіб. до складання вступ. випробування в магістратуру у форматі ЗНО / В. І. Борисова, К. Ю. Іванова, Б.П. Карнаух, Ю. Є. Ходико. – Харків : Право, 2021. – 396 с.
7. Цивільне право України. Загальна частина: підручник. /за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданика. 3-тє вид. К.: Юрінком Інтер, 2017. 976 с.
8. Загальні положення право власності. Види права власності. Цивільне право України: підручник під ред. Харитонов Є.О., Харитонova О.І., Старцев О. І. Вид. 3, перероб. і доп. К.: Істина, 2017. 808 с.
9. Цивільне право: підручник: у 2 т. / за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х. 2018. Т.1. 656 с.
10. Цивільне право України: у 2-х ч.: ч. 1: навч. посіб. за заг. ред. В. А. Кройтора, Кухарева О. Є., Ткалича М. О. Запоріжжя. 2016. – 284 с.
11. Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України: у 2 т. /за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В.В. Луця. 5-е вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2019. Т.1. 752 с.
12. Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України: у 2 т. /за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В.В. Луця. 5-е вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2019. Т.2. 1048 с.
13. Цивільне право України. Частина друга : посіб. для підгот. до іспитів /В.І. Борисова, К.Ю. Іванова, Б.П. Карнаух, Ю.С. Ходико ; за заг. ред. В.І. Борисової. Харків : Право, 2019. С. 18–27.
14. Цивільне право України. Частина друга : посіб. для підгот. До іспитів / В.І. Борисова, К.Ю. Іванова, Б.П. Карнаух, Ю.С. Ходико ; за заг. ред. В. І. Борисової. Харків : Право, 2019. С. 27–29.

15. Уразова А. А. Расторжение договора и односторонний отказ от договора : [§ 5 гл. 3]. Харьковская цивилистическая школа: о договоре : монография / Л. Н. Баранова [и др.] ; под общ. ред. И. В. Спасибо-Фатеева. Харків: Право, 2017. С. 180–202.
16. Пучковська І. І. Теоретичні проблеми забезпечення зобов'язань : монографія. Харків : Право, 2017. 472 с.
17. Гриняк А. Б., Пленюк М. Д. Компенсація моральної шкоди за порушення приватноправових зобов'язань. Вісник Національної академії правових наук України : наук. юрид. журнал / Нац. акад. прав. наук Украї- ни, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2019. Т. 26. № 4. С. 58–61.
18. Заїка Ю. О. Проблеми співвідношення договірної і деліктної відповідальності у судовій практиці. Юридична наука : наук. юрид. журн. 2015. № 9. С. 35–43.
19. Карнаух Б. П. Вина як умова цивільно-правової відповідальності : монографія. Харків : Право, 2014. 224 с.
20. Кацюба К. В., Конюхова М. Форс-мажор як підстава звільнення від цивільно-правової відповідальності. *Підприємництво, господарство і право*: наук.-практ. госп.-прав. журн. 2020. № 1. С. 4–10.
21. Спасибо-Фатеева І. В. Гражданское законодательство. Статьи. Комментарии. Практика / под ред. А. Г. Диденко. Алматы : Ра- ритет, 2017. Вып. 50. С. 301–320.
22. Янишен В. П. Правові засади захисту прав споживачів фінансових послуг. Теорія і практика правознавства : [Електрон. наук. фахове вид.]. 2019. Вип. 2 (16). URL : <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/186027>.
23. Харьковская цивилистическая школа: о договоре : монография / И. В. Спасибо-Фатеева, О. П. Печеный, В. И. Крат и др. ; под общ. ред. И. В. Спасибо-Фатеевой. Харків : Право, 2017. 576 с.
24. Борисова В. І. Договір купівлі-продажу. Договір як універса- льна правова конструкція: монографія /А. П. Гетьман, В. І. Борисова, О. П. Євсєєв та ін.; за ред. А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. Харків: Право, 2012. Розд. 2, гл. 1. С. 26–56.

Список рекомендованої літератури з цивільного процесу:

Нормативно-правові акти України:

1. Конституція України: Верховна Рада України; Конституція України, Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Цивільний процесуальний кодекс України. Кодекс, Закон від 18.03.2004 № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

3. Кодекс адміністративного судочинства України. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35-36. № 37. Ст. 446 (з наступними змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
Цивільний кодекс України. Прийнятий 16 січня 2004р. Відомості Верховної Ради України. 2003. №40-44. - С. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
4. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002р. Відомості Верховної Ради України. 2002. №21-22. - Ст. 135. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
5. Про судоустрій і статус суддів. Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.
6. Закон України «Про судовий збір» від 8.07.2011 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2012. - № 14. - Ст. 87 (з наступними змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text>
7. Закон України «Про виконавче провадження» від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>
8. Закон України «Про нотаріат» від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>
9. Про міжнародні договори України. Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
10. Про адвокатуру та адвокатську діяльність. Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
11. Про mediaцію. Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
12. Про Закон України «Про виконання рішень Європейського Суду з прав людини» : постанова Верховної Ради України від 04.07.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 33. — Ст. 254
13. Дайджест судової практики Великої Палати Верховного Суду : рішення, внесені до ЄДРСР за період з 02.01.2019 р. по 01.02.2019 р. Офіц. веб-сайт Верхов. Суду. Діяльність. Судова практика і статистика. URL : https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/daidjest_6.pdf
14. Дайджести судової практики Великої Палати Верховного Суду. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/analiz/>
15. Огляди судової практики касаційних судів. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/analiz/>
16. Рішення Європейського суду з прав людини в цивільних справах. Захист власності, приватного і сімейного життя та свободи поглядів. Ковальський В.С.: збірка статей. Юрінком Інтер. 2019. 328 с.
17. Цивільний процес: навч. посіб. / К. В. Гусаров [та ін.]. Харків: Право, 2020. 390 с.
18. Цивільний процес України: підручник / кол. авторів; за ред. Ц58 В. О. Кучера. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 768 с.

19. Цивільний процес України: навч. посіб. для студ. юрид. спец. вищих навчаль-них закладів / І. О. Ізарова, Р. Ю. Ханік-Посполітак. Київ: ВД «Дакор», 2018. 276 с.

20. [Цивільний процес: навч. посіб.](#) / К. В. Гусаров, М. В. Жушман, С. О. Кравцов та ін. Харків: Право, 2018. 362 с.

21. Ткачук О. С. Проблеми реалізації судової влади у цивільному судочинстві: монографія. Харків: Право. 2016.

22. [Цивільне судочинство України: основні засади та інститути: монографія](#) / В. В. Комаров, К. В. Гусаров, Н. Ю. Сакара та ін.; за ред. В.В. Комарова. Харків: Право, 2016.

23. Цувіна Т. А. Право на суд у цивільному судочинстві: монографія. Харків: Слово, 2015.

24. Комаров В. В. [Вчення про предмет цивільного процесуального права](#). Право України. 2017. № 5. С. 154–173.

25. [Виконавче провадження: навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти](#) / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; уклад. К. В. Гусаров [та ін.] . - Харків : Право, 2017. - 186 с.

26. Явор О. А. [Юридичні факти в сімейному праві України: усталені підходи і новітні тенденції : монографія](#) - Харків : Право, 2016. - 352 с.

27. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути: монографія / за ред. В. В. Комарова; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. 848 с.

28. Шпак М. В. [Професійне представництво адвоката у цивільному процесі](#): дис.... канд. юрид.наук: 12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. Наук. кер. роботи К. В. Гусаров; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: б. в., 2018. 249 с.

29. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути: монографія / за ред. В. В. Комарова; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. 848 с.

30. [Цивільний процес України](#): навч. посіб. / І. О. Ізарова, Р. Ю. Ханік-Посполітак; Нац. ун-т "Києво-Морил. акад.". Київ : Дакор, 2019. 274 с.

31. Актуальні питання цивільного судочинства в світлі судової реформи в Україні: монографія / за заг. ред. Н.Ю. Голубєвої. Одеса: Юридична література, 2017. 209 с.

32. Бондаренко-Зелінська Н.Л. врегулювання спору за участю судді: проблеми та перспективи застосування. *Університетські наукові записки*, 2018, № 67-68, С. 62-70.

33. Цал-Цалко Ю. Ю. Сутність підготовчого провадження. *Часопис цивілістики*, Випуск 34, спецвипуск «Цивільний процес», 2019. С. 74-80.

34. Ткачук О. Спрощене провадження — новела цивільного процесу: правова природа, ознаки, процедура. *Право України*. № 8, 2017. С. 45-56.

35. Комаров В. В. Вчення про предмет цивільного процесуального права. *Право України*. 2017. № 5. С. 154–173.

36. Цувіна Т. А. Виконання судових рішень у контексті права на справедливий судовий розгляд. *Проблеми законності*. 2018. Вип. 141. С. 80-93.

37. Цувіна Т. А. Визнання та виконання рішень іноземних судів у цивільних справах у контексті практики Європейського суду з прав людини. *Проблеми законності*. 2017. Вип. 138. С. 29-42.

38. Цувіна Т.А. Принципы гражданского процессуального права в контексте конституционной реформы правосудия в Украине. *Juridic National: Teorie si Practica*. 2019. № 6 (40). С. 128-131.

39. Цувіна Т.А. Цувіна Т.А. Онлайн суди та онлайн вирішення спорів у контексті міжнародного стандарту доступності правосуддя: міжнародний досвід. *Проблеми законності*. 2020. № 149. С. 62-79.

40. Федосенко Н. Деякі питання виконання судових рішень у цивільних справах під час дії воєнного стану. Міжнародна науково-практична конференція «Український дослідницький простір в умовах війни: адаптація й перезавантаження технічних і юридичних наук» м. Харків - м. Рига. 2022.

41. Федосенко Н. Щодо проблем призначення експертизи у цивільному судочинстві. *Topical issues of practice and science*. 2021. С. 183-185.

42. Федосенко Н.А., Селевко В.Б., Савчук О.О. Цивільний процес: Методичні рекомендації щодо підготовки студентів до семінарських занять . 2021. 53 с.

43. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 412 с.

44. Васильєв С.В. Порівняльний цивільний процес. Підручник. – К.: Алерта, 2015. – 352 с.

45. Про Стратегію розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021–2023 роки : Указ Президента України від 11.06.2021 No 231 // Президент України : офіц. сайт. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2312021-39137>

46. Практика ЄСПЛ з питань цивільного процесуального права : матеріали круглого столу (м. Одеса, 5 квіт. 2016 р.) / уклад. : І. В. Андронов, Н. В. Волкова, О. В. Сатановська ; МОН України, НУ ОЮА. – Одеса : Юрид. л-ра, 2016. — 88 с.